

SISÄMINISTERIÖ
Poliisiosasto

kirjaamo@intermin.fi

SMDno-2016-700

FINANSSIALAN KESKUSLIITON LAUSUNTO TIETOVERKKORIKOLLISUUDEN TORJUNTAA KOSKEVAN SELVITYKSEN LUONNOKSEEN

1 Tiivistelmä

Finanssialan Keskusliitto (FK) yhtyy pääosin selvitysluonnoksessa esitettyihin näkökohtiin ja pitää tärkeänä, että:

- poliisilla on riittävät toimivaltuudet ja resurssit ennalta estää, paljastaa ja selvittää sekä torjua tietoverkkorikollisuutta;
- viranomaisten toimivaltuudet sekä niiden käytön edellytykset ja valvonta määritellään ja toteutetaan asianmukaisella tavalla;
- viranomaisten välisen yhteistyön rinnalla tiivistetään poliisin, Kyberturvallisuuskeskuksen ja elinkeinoelämän välistä tietojenvaihtoa ja yhteistyötä;
- tietoverkkorikollisuutta koskevaa tilastointia ja tiedonhallintaa kehitetään yhteistyössä niin, että ne palvelevat eri intressitahojen tarpeita ja mahdollistavat yhtenäisen tilannekuvan.

2 Poliisin toimivaltuudet

Selvitysluonnoksessa kuvataan perusteellisesti tietoverkkorikollisuuden kehittymistä, monimuotoistumista ja teollistumista sekä tietoverkkorikosta ennalta estämisen, paljastamisen, selvittämisen ja torjunnan haasteita muuttuneessa ja jatkuvasti kehittyvässä toimintaympäristössä. FK pitää välttämättömänä, että poliisille turvataan riittävät valtuudet ja resurssit, jotta se voi jatkossakin hoitaa sille uskotut tehtävät luotettavasti ja tehokkaasti, ja tukee esitettyjä muutoksia toimivaltuuksiin.

Identiteettivarkaudet ja niiden avulla tehtävät luotto- ym. petokset ovat finanssialan toimijoille arkipäivää ja yksittäisissä tapauksissa menetykset voivat nousta huomattaviksi. Välittömien taloudellisten vahinkojen ohella identiteettivarkaudet vaikeuttavat monin tavoin niiden kohteeksi joutuneiden asemaa. FK pitääkin tärkeänä, että poliisin telekuunteluvaltuuksia laajennetaan esitetyllä tavalla myös tietoverkkorikosten ja identiteettivarkauksien tutkimiseen.

FK kannattaa tietoverkkorikoksia koskevan esitutkintapakon lieventämistä sekä tutkinnan aloittamista ja rajoittamista koskevien perusteiden ja päätösmenettelyjen joustavoittamista. Tietoverkkorikoksen uhrille esitutkinnan käynnistäminen merkitsee usein merkittävää lisätyötä, mikä vähentää halukkuutta rikosilmoituksen tekemiseen. Jos esitutkintapakon lieventäminen mahdollistaisi sen, ettei tietoverkkorikosta koskeva ilmoitus automaattisesti käynnistä esitutkintaa, vaan aloittamispäätös voidaan tehdä uhrin näkemykset huomioivan kokonaisarvion pohjalta, kynnys tietoverkkorikoksien ja niitä koskevien epäilyjen ilmoittamiseen alenisi. FK:n näkemyksen mukaan tämä olisi omiaan edistämään tietoverkkouhkia koskevan tiedon jakamista ja niiden tehokasta torjuntaa.

Toimivaltasäännösten ohella FK pitää myös tärkeänä, että tietoverkkorikosten ja niihin läheisesti liittyvien maksuvälinepetosten tutkintaresurssien riittävyys varmistetaan.

3 Toimivaltuuksien käytön edellytykset ja valvonta

Uusien tekemuotojen ja uudentyyppisen rikollisuuden ohella teknologian kehitys ja digitalisaatio mahdollistavat myös uudenlaiset tiedonhankinta- ja tutkintamenetelmät.

FK pitää keskeisenä, että samalla kun viranomaisten toimivaltuuksia ja tutkinnan keinoja laajennetaan, niiden käytön edellytykset ja valvonta määritellään ja toteutetaan asianmukaisella tavalla.

4 Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa

Selvitysluonnoksessa painotetaan viranomaisyhteistyön merkitystä. Tämän rinnalla FK haluaa korostaa poliisin, elinkeinoelämän ja Viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksen välisen yhteistyön merkitystä tietoverkkorikollisuuden torjunnassa.

Poliisin ja finanssialan välisellä yhteistyöllä on pitkät perinteet ja sillä on saavutettu hyviä tuloksia esimerkiksi pankkiryöstöjen, vakuutuspetosten, maksukorttiväärinkäytösten sekä ns. rahamuulien avulla tehtävän rahanpesun selvittämisessä ja torjunnassa.

Poliisin ja pankkien välinen yhteistyö on tuottanut hyviä tuloksia myös tietoverkkorikosten torjunnassa ja selvittämisessä, mutta niiden osalta mm. tutkinnan haasteellisuus ja toimintaympäristön kansainvälisyys rajoittavat tietojen jakamista viranomaisten ja tiukasti rajatun asianomistajapiirin ulkopuolelle.

FK toivoo, että selvityksessä painotettaisiin vieläkin selkeämmin elinkeinoelämän kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä. Samalla tulisi arvioida, voitaisiinko muodostaa viranomaisten ja kriittiseen infrastruktuuriin luettavien palveluntarjoajien yhteisiä yhteistyöryhmiä, joissa olisi sallittua nykyistä laajemmin jakaa viranomaiskäyttöön luokiteltua tietoa. Jos tällaisten ryhmien perustamisen arvioidaan edellyttävän muutoksia nykyiseen sääntelyyn, tarvittavat säännökset voitaisiin toteuttaa muiden selvitykseen sisältyvien säädösmuutosten yhteydessä.

5 Tilastointi ja yhteinen tilannekuva

Selvitysluonnoksessa kuvataan kattavasti ongelmia, jotka aiheutuvat poliisin tietoon tulleita tietoverkkorikoksia ja tietoverkkorikollisuutta yleensä koskevien luotettavien tilastojen puuttumisesta. Johdonmukainen tilastointi luo pohjaa tietoverkkorikollisuuden torjunnalle ja torjuntatoimien tehokkuuden arvioinnille. Yhdessä viranomaisten ja elinkeinoelämän välisen kaksisuuntaiseen tietojenvaihdon kanssa tilastot myös luovat perustan yhteiselle ja kattavalle tilannekuvalle.

FK pitää tärkeänä, että tietoverkkorikollisuutta koskevaa tilastointia saadaan parannettua niin, että kokonaistilanteen kehittymistä voidaan arvioida luotettavasti, ja on valmis myös osallistumaan tilastoinnin kehittämistä koskevaan yhteistyöhön.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Päivi Pelkonen